iztm

MIESIĘCZNIK ZARZĄDU TRANSPORTU MIEJSKIEGO

09/2018

Warszawski
Transport
Publiczny

Płacisz mniej, jedziesz dalej!

OD 1 WRZEŚNIA

Warszawski Transport Publiczny

Mieszkasz i płacisz podatki w Warszawie?
Od 1 września Twoje bilety będą ważne w obu strefach biletowych.

24 maja radni przyjęli uchwałę zmieniającą zakres obowiązywania Biletów Warszawiaka i Młodego Warszawiaka. Od 1 września br. nie będzie już podziału na bilety ważne tylko w 1. czy w 2. strefie biletowej. Taryfa zostanie uproszczona i znajdą się w niej tylko bilety ważne w obu strefach: 30-dniowy normalny imienny w cenie 98 zł oraz bilet 90-dniowy normalny imienny w cenie 250 zł.

BILETY 30-DNIOWE Kodowane wyłącznie na Spersonalizowanej Warszawskiej Karcie Miejskiej lub innych dopuszczalnych nośnikach. Bilety uprawniają do nieograniczonej liczby przejazdów wszystkimi liniami dziennymi i nocnymi od momentu skasowania biletu do godziny 23.59 trzydziestego dnia terminu ważności biletu.			
Bilet Warszawiaka 30-dniowy	1 strefa	2 strefa	**98,00 zł** normalny
Bilet Młodego Warszawiaka 30-dniowy	1 strefa	2 strefa	**49,00 zł** ulgowy
BILETY 90-DNIOWE Kodowane wyłącznie na Spersonalizowanej Warszawskiej Karcie Miejskiej lub innych dopuszczalnych nośnikach. Bilety uprawniają do nieograniczonej liczby przejazdów wszystkimi liniami dziennymi i nocnymi od momentu skasowania biletu do godziny 23.59 dziewięćdziesiątego dnia terminu ważności biletu.			
Bilet Warszawiaka 90-dniowy	1 strefa	2 strefa	**250,00 zł** normalny
Bilet Młodego Warszawiaka 90-dniowy	1 strefa	2 strefa	**125,00 zł** ulgowy

Płacisz mniej, jedziesz dalej!

@ i ztm
MIESIĘCZNIK ZARZĄDU TRANSPORTU MIEJSKIEGO

ZARZĄD TRANSPORTU MIEJSKIEGO W WARSZAWIE

ul. Żelazna 61, 00-848 Warszawa

Redaktor prowadzący: Łukasz Majchrzyk

Skład: Maciej Beister

Prenumerata: wtp.waw.pl (zakładka newsletter)

Znajdziesz nas na:

www.wtp.waw.pl
www.facebook.com/wtp.warszawa
www.twitter.com/wtp_warszawa
www.instagram.com/wtp_warszawa

Napisz do nas: **newsletter@ztm.waw.pl**

Drodzy Czytelnicy

Aglomeracja działa. Już od 1 września, dzięki decyzji stołecznych radnych, łatwiej będzie dojeżdżać do Warszawy mieszkańcom okolicznych gmin, a warszawiacy będą mogli taniej wybrać się na wycieczkę w atrakcyjne turystycznie zakątki Mazowsza. O zaletach decyzji Rady m.st. Warszawy opowiada wiceprezydent Renata Kaznowska.

Z początkiem września dla posiadaczy Biletów Warszawiaka oraz Młodego Warszawiaka znika podział na dwie strefy biletowe. Dzięki temu za dotychczasową cenę biletu na 1. strefę będą mogli pojechać dużo dalej. Jakie miejsca warto odwiedzić? Okolice Warszawy kryją wiele atrakcyjnych punktów. Wszystkim, którzy szukają pomysłu na weekendowy wypad podpowiadamy kilka ciekawych miejsc do odwiedzenia.

Od 1 września korzyści czekają również na mieszkańców podwarszawskich gmin. Rozszerzony program Warszawa+ to trzy progi dofinansowania do ceny biletów. Dzięki temu pasażerowie zapłacą mniej, a różnicę pokryją samorządy. Jak ten program działa, gdzie odbierać karty i gdzie kodować bilety piszemy w numerze.

Ponieważ kończą się wakacje, przypominamy także naszym Czytelnikom, jakie zmiany w funkcjonowaniu Warszawskiego Transportu Publicznego wiążą się z początkiem roku szkolnego.

Zachęcamy do lektury

Pamiętaj o swoim bagażu!

Metro jest najszybszym środkiem transportu publicznego w stolicy. Niestety, zdarza się, że z powodu bagażu pozostawionego przez pasażera w wagonie lub na stacji metra, ruch na liniach podziemnej kolei jest wstrzymywany

Za każdym razem, gdy pojawia się podejrzenie, że pozostawiony bez opieki bagaż może stanowić potencjalne zagrożenie dla osób w tramwaju, autobusie, na peronach lub w pociągu metra konieczne jest zatrzymanie ruchu, wszyscy muszą opuścić pojazd a na miejsce przybywają wyspecjalizowane służby. W metrze w takiej sytuacji może dojść do zamknięcia stacji lub fragmentu całej linii. Od stycznia do końca lipca br. takich przypadków było już ponad 70.

W zależności od miejsca, gdzie został pozostawiony bagaż (stacja, antresola, pociąg), wezwany na miejsce zdarzenia patrol policji podejmuje decyzję o zakresie zamknięcia. Działania policji mogą trwać nawet kilka godzin, a każda decyzja o zamknięciu stacji czy odcinka podziemnej kolei zakłóca płynność ruchu na linii, powoduje duże utrudnienia i uciążliwości dla pasażerów, a konieczność zapewnienia naziemnej komunikacji zastępczej pociąga za sobą dodatkowe koszty. Dopiero po stwierdzeniu braku niebezpieczeństwa, funkcjonariusze wydają pozwolenie otwarcia i wznowienia ruchu pasażerskiego.

Aby temu przeciwdziałać, w metrze nadawane są komunikaty, a na monitorach w komunikacji miejskiej wyświetlane grafiki, które przypominają pasażerom o konieczności zabrania ze sobą bagażu przy wysiadaniu z pojazdu lub opuszczaniu stacji. Zwiększony został również nadzór nad samą infrastrukturą. Od 1.10.2017 r. Komendant Stołeczny Policji, w odpowiedzi na wniosek Biura Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu m.st. Warszawy, objął nadzorem prewencyjnym obie linie warszawskiego metra. ■

Krystyna skończyła pracę

TBM Krystyna, jedna z dwóch tarcz drążących tunele zachodniego odcinka II linii metra, przebiła się do stacji Rondo Daszyńskiego, gdzie zakończyła pracę. Obok drugi tunel buduje tarcza Maria, która także zbliża się do końca drążenia.

Północny tunel powstającego zachodniego odcinka II linii metra jest już gotowy. Tarcza Krystyna wydrążyła 2541 metrów szlaku i w piątek 17 sierpnia, po godzinie 11.00, przebiła się przez ścianę stacji Rondo Daszyńskiego. Została do tego specjalnie przygotowana, m.in. w ostrzejsze narzędzia skrawające.

Wkrótce do wolskiego ronda dotrze również TBM Maria. Tarcza wydrążyła już blisko 2400 (z 2545) metrów południowego tunelu. Powinna więc osiągnąć rondo Daszyńskiego na przełomie sierpnia i września.

Zakończenie pracy tarcz drążących przybliża nas do końca tego etapu rozbudowy zachodniego odcinka II linii metra. Podziemna kolej pojedzie ze stacji Rondo Daszyńskiego dalej w głąb Woli do stacji: Płocka (C08) umiejscowionej pod ul. Płocką w rejonie skrzyżowania z ul. Wolską; Młynów (C07) wybudowanej pod ul. Górczewską po wschodniej stronie wiaduktu kolejowego w rejonie ul. Sokołowskiej i Syreny oraz Księcia Janusza (C06) pod ul. Górczewską w rejonie skrzyżowania z Księcia Janusza. Tam także powstają tory odstawcze i komora do zawracania. Łącznie to około 3,4 km trasy.

Wykonawcą tego odcinka jest wybrana w przetargu turecka firma Gülermak Ağir Sanayi İnşaat ve Taahhüt A.Ş., a kwota kontraktu wynosi 1.147.999.590,00 zł brutto. Projektantem natomiast jest Biuro Projektów „Metroprojekt”. Budowa zakończy się w przyszłym roku.

Cała druga linia metra będzie gotowa przed 2023 rokiem – wszystkie odcinki rozbudowywanej linii M2 są w budowie lub toczą się postępowania przetargowe na wybór wykonawcy. Oprócz wolskiego fragmentu roboty trwają również na Pradze-Północ i Targówku, gdzie powstają trzy stacje podziemnej kolei i około 3,12 kilometra trasy. Budowa również zakończy się w 2019 roku.

Metro Warszawskie wybrało także wykonawcę projektu i budowy ostatniego odcinka drugiej linii metra na zachodzie stolicy – na Bemowie, od planowanej stacji Powstańców Śląskich do stacji Techniczno-Postojowej Mory. To ok. 4 kilometrów trasy. Na wszystkie prace wykonawca będzie miał 48 miesięcy od dnia podpisania umowy. W piątek, 10 sierpnia, otwarte zostały natomiast oferty w przetargu na budowę tuneli i dwóch stacji: Wola Park oraz Powstańców Śląskich. To fragment pomiędzy obecnie budowanym odcinkiem, a końcówką II linii metra na Bemowie. Wiemy także, kto zbuduje końcową trasę metra na Targówku, na osiedle Bródno.

Centralny odcinek linii M2 czyli siedem stacji pomiędzy Wolą a Pragą-Północ działa od 8 marca 2015 r. Dziennie przewozi ok. 150 tys. pasażerów. ■

M2 dojeżdża na Bródno – jest komplet pozwoleń

II linia metra formalnie wjeżdża na Bródno. Metro Warszawskie otrzymało pozwolenia na budowę ostatniego odcinka podziemnej kolei w prawobrzeżnej Warszawie. Uzyskanie tych dokumentów otwiera drogę do podpisania umowy na wykonanie tego odcinka.

– W ubiegłym tygodniu trzy, dziś kolejne dwa, a to oznacza, że mamy komplet pozwoleń na budowę ostatniego odcinka II linii metra na prawym brzegu. Teraz przed nami już tylko podpisanie umowy na wykonanie tego fragmentu drugiej nitki i za trzy lata mieszkańcy Targówka i Zielonej Białołęki dojadą do centrum podziemną koleją – mówi **Renata Kaznowska, wiceprezydent m.st. Warszawy**.

Wydane decyzje o pozwoleniu na budowę dotyczą wentylatorni V20 i V21, które zlokalizowane są odpowiednio w rejonie ul. Blokowej – pomiędzy Czerwińską a Kanałową oraz w rejonie L. Kondratowicza – na zachód od Chodeckiej. Wydanie tych pozwoleń formalnie zamknęło proces przygotowań do budowy M2 na Targówku – Metro Warszawskie ma już komplet siedmiu decyzji: trzech dla stacji, trzech dla wentylatorni oraz dla szybu demontażowego dla tarcz TBM przy stacji Trocka.

To będzie ostatni, blisko czterokilometrowy, odcinek II nitki podziemnej kolei w północno-wschodniej części stolicy. Oprócz tuneli powstaną tam również trzy stacje: „Zacisze" (C19) pod ul. Figara w pobliżu skrzyżowania z Codzien-ną, „Kondratowicza" (C20) przy skrzyżowaniu ulicy Malborskiej i L. Kondratowicza oraz „Bródno" (C21) przy skrzyżowaniu ulicy L. Kondratowicza i Rembielińskiej. Wybudowana zostanie również podziemna hala torów odstawczych za ostatnią stacją, trzy wentylatornie i tunele (oddzielne dla każdego kierunku jazdy).

Dzięki pozyskaniu wszystkich niezbędnych decyzji, a także pozytywnemu wynikowi kontroli UZP możliwe jest podpisanie umowy z konsorcjum firm Astaldi i Gülermak, które zwyciężyło w postępowaniu na wybór wykonawcy ostatniego odcinka linii metra M2 w prawobrzeżnej Warszawie. Budowniczowie na zrealizowanie projektu będą mieli 36 miesięcy. Koszt tej inwestycji to 1 397 895 000 zł.

Warto przypomnieć, że te dwie firmy wybudowały już centralny odcinek drugiej linii metra, a teraz pracują przy jego rozbudowie o trzy stacje na Woli i trzy na Pradze-Północ i Targówku. Dodatkowo konsorcjum zostało również wybrane w przetargu na zaprojektowanie i wybudowanie ostatnich trzech stacji nitki M2 na Bemowie i Stacji Techniczno-Postojowej Mory. ■

Komunikacja miejska wraca z wakacji

Rozpoczyna się rok szkolny, a wraz z uczniami z wakacji wraca komunikacja miejska. Na trasy wyjadą autobusy i tramwaje zawieszonych linii . Pierwsze zmiany już od 1 września.

Od 1 września, w dni wolne na warszawskie ulice wyjeżdżać będą autobusy linii: **195, 196, 201** i **214**. Zmienią się rozkłady linii: **102, 108, 114, 119, 121, 128, 166, 169, 191, 193** i **202**.

Poniedziałek, 3 września, to pierwszy dzień nauki w szkołach. Od tego dnia zacznie obowiązywać najwięcej zmian. Ponownie na trasy wyjadą autobusy linii: **205, 256, 262, 304, 318, 320, 323, 332, 334, 376, 379 i 412**. Na swoje podstawowe trasy wrócą autobusy linii **154**, **156** i **157**.

Uczniowie będą mogli wygodnie dojechać do szkół dzięki „szkolnym" kursom autobusów linii: **115, 120, 121, 153, 162, 163, 164, 326, 401, 411, 504, 519** i **522**.

Przestaną obowiązywać wakacyjne rozkłady linii: **104, 105, 109, 110, 112, 124, 127, 131, 139, 140, 141, 150, 170, 172, 173, 178, 179, 181, 182, 183, 185, 186, 188, 190, 194, 211, 250, 338, 340, 411, 502, 503, 507, 511, 512, 516, 518, 520, 521, 523, 527, E-1, E-2, E-7, E-9, 700, 704, 708, 709, 710, 712, 713, 714, 719, 723, 724, 727, 729, 731, 739, 742, 750, L20** i **L22**.

Zmienią się również rozkłady tramwajowe. W szczycie składy linii magistralnych: **1, 9, 17, 31** i **33** będą podjeżdżały na przystanki co 4 minuty, a linii podstawowych **3, 4, 6, 7, 11, 13, 15, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28** i **35** - co 8 minut.

Tramwaje linii **2** ponownie będą jeździły wariantowo do pętli **Tarchomin Kościelny**. Skończą kursowanie zabytkowe wagony na linii **T**.

Częściej będą jeździły pociągi metra. Na linii **M1** podjadą na peron: w godzinach szczytu **co 2 minuty 20 sekund**, poza szczytem **co 4 minuty**, w soboty **co 4 minuty 50 sekund**, a w święta **co pięć i pół minuty**. Na linii **M2** będzie to odpowiednio: **trzy i pół minuty**, **sześć minut, sześć i pół minuty** oraz **siedem i pół minuty**.

fot. L. Peczyński

Wyświetlacze na „patelni"

Na placu przed stacją metra Centrum uruchomiono ekrany wyświetlające informacje o odjazdach tramwajów. Dzięki nim pasażerowie korzystający z przejścia podziemnego pod rondem R. Dmowskiego mogą wygodniej zaplanować przesiadkę.

Instalacja czterech tablic na popularnej „patelni" to część projektu z budżetu partycypacyjnego na 2017 r. W głosowaniu poparło go 527 osób. Przedsięwzięcie

zostało zrealizowane przez Tramwaje Warszawskie i Zarząd Transportu Miejskiego. Monitory pokazują czas do odjazdu tramwajów przy stacji metra Centrum w kierunku Pragi, Ochoty, Żoliborza i Mokotowa. Dziewięciowierszowe ekrany LED wyświetlają te same informacje, które pojawiają się na tablicach na przystankach tramwajowych.

Zarząd Transportu Miejskiego planuje montaż kolejnych wyświetlaczy, tym razem w metrze. W lipcu ZTM podpisał umowę na stworzenie koncepcji wyposażenia stacji I linii metra w tablice informujące o najbliższych odjazdach komunikacji naziemnej. Wyłoniony w przetargu wykonawca m.in. zbada potrzeby i oczekiwania pasażerów, określi skalę przesiadek na poszczególnych liniach w rejonie wszystkich stacji oraz sprawdzi możliwości techniczne zamontowania wyświetlaczy. Zaproponuje optymalną dla pasażerów lokalizację ekranów i ich liczbę.

ZTM zakłada, że pokazywany będzie rzeczywisty czas do odjazdu każdej z linii, a nie czas rozkładowy. Na stacjach Dworzec Gdański i Centrum informacja zostanie poszerzona o pociągi Szybkiej Kolei Miejskiej i Kolei Mazowieckich. Koncepcja związana jest ze zgłoszonymi projektami z warszawskiego budżetu partycypacyjnego. Dotyczą one stacji Słodowiec i Ratusz Arsenał.

Wprowadzamy zmiany z myślą o pasażerach

Od 1 września warszawiacy mogą taniej podróżować Warszawskim Transportem Publicznym po całej aglomeracji, a mieszkańcy okolicznych gmin taniej dojeżdżać do stolicy. O nowej taryfie i innych udogodnieniach dla pasażerów opowiada Renata Kaznowska, zastępca Prezydenta m.st. Warszawy.

Rada m.st. Warszawy 24 maja przegłosowała zmiany w taryfie, rozwijające program Warszawa+ skierowany do okolicznych gmin oraz rozszerzające zakres obowiązywania Biletów Warszawiaka i Młodego Warszawiaka również na 2. strefę komunikacyjną.

Renata Kaznowska, zastępca Prezydenta m.st. Warszawy: Ta decyzja to realizacja hasła „metropolia działa". Zbliżamy do siebie warszawiaków i mieszkańców okolicznych gmin. Mieszkańcy stolicy dzięki temu będą mogli chętniej i taniej podróżować do atrakcyjnych miejsc położonych na terenie aglomeracji. W ramach Biletu Warszawiaka ważnego w obu strefach będzie można pojechać Warszawskim Transportem Publicznym na weekendową wycieczkę i zobaczyć np. świdermajery w Józefowie, kościół w Kobyłce albo wypocząć nad Zalewem Zegrzyńskim, a są to nieliczne z wielu przykładów.

Przywileje obejmą tych, którzy korzystają z biletów długookresowych.

Od wielu lat, jako władze stolicy, zachęcamy do przesiadania się do komunikacji miejskiej jako wygodnego, szybkiego i niezawodnego środka transportu. Komunikacja miejska to ważna część budżetu stolicy, wymaga nieustannych nakładów na unowocześnianie taboru, uruchamianie kolejnych połączeń. Dlatego chcemy w szczególny sposób uhonorować tych, którzy się do wspólnego dobra dokładają, płacąc podatki w Warszawie. Już od dawna takie osoby mogą korzystać z tańszych przejazdów Warszawskim Transportem Publicznym oraz licznych innych przywilejów takich jak zniżki w muzeach, kinach czy ośrodkach sportowych. Zmieniając zakres obowiązywania Biletów Warszawiaka i Młodego Warszawiaka pozwolimy im zaoszczędzić więcej pieniędzy. W portfelu pasażera, korzystającego z biletów miesięcznych pozostanie aż 816 zł rocznie. Warto przypomnieć, że od września 2017 r. z Warszawskiego Transportu Publicznego nieodpłatnie korzystają dzieci i młodzież uczące się w warszawskich szkołach podstawowych.

A jakie korzyści odniosą mieszkańcy podwarszawskich gmin?

Mieszkańcy gmin podwarszawskich zapłacą rocznie nawet 720 złotych mniej za bilety długookresowe. Nowe porozumienie zakłada trzy poziomy dofinansowania zakupu biletu przez gminy i to samorządy same zdecydują, który próg dofinansowania wprowadzą na swoim terenie. To będzie działało na podobnych zasadach jak w Warszawie, tj. gminy dofinansują bilety tylko mieszkańcom płacącym podatki w swojej gminie. Warto pamiętać, że tańsze bilety dla mieszkańców aglomeracji warszawskiej to nie tylko oszczędności w rodzinnych budżetach. To mniej samochodów na ulicach Warszawy i czystsze powietrze w stolicy.

To nie jest pierwsza inicjatywa, ułatwiająca korzystanie z Warszawskiego Transportu Publicznego mieszkańcom aglomeracji.

Jako władze stolicy pracujemy nad wdrożeniem najlepszych rozwiązań od dawna. Dzięki porozumieniom zawieranym między Warszawą a podwarszawskimi gminami mieszkańcy aglomeracji mają dostęp do największej w Polsce zintegrowanej sieci komunikacyjnej. Do ich dyspozycji każdego dnia oddajemy: tramwaje, autobusy, metro, pociągi Szybkiej Kolei Miejskiej, autobusowe linie dowozowe typu „L" a także – w ramach Wspólnego Biletu ZTM-KM-WKD – pociągi Kolei Mazowieckich i Warszawskiej Kolei Dojazdowej. Ta rozbudowana sieć dostępna jest w ramach jednego biletu Warszawskiego Transportu Publicznego. Niektóre samorządy idą jeszcze dalej i czynią starania o włączenie ich do pierwszej strefy komunikacyjnej. Z takiej możliwości skorzystały już wcześniej Marki i Łomianki, a od 1 września dołączają Izabelin i Konstancin-Jeziorna. Bardzo się z tego cieszymy.

Wiele wycieczek na jednym bilecie

Korzystanie z transportu publicznego leży w interesie wszystkich mieszkańców wielkich miast. Podobnie jest w stolicy, dlatego Rada Warszawy 24 maja przyjęła uchwałę o zwiększeniu zniżek dla Biletów Warszawiaka i Młodego Warszawiaka ważnych w 1. i 2. strefie biletowej.

Im więcej osób każdego dnia wybierze komunikację miejską, zamiast wsiadać do prywatnego samochodu, tym luźniej będzie na ulicach, a w efekcie do atmosfery zostanie wyemitowanych mniej spalin i zmniejszy się hałas. Dzięki temu w Warszawie będzie się żyło wygodniej i zdrowiej, a spacery będą przyjemniejsze.

Władze Warszawy starają się zachęcać mieszkańców do korzystania z transportu publicznego na różne sposoby. Dzięki ofercie Wspólnego Biletu posiadacze Karty Warszawiaka (Młodego Warszawiaka) mogą podróżować po stolicy pociągami KM i WKD.

Najnowsze zmiany, które w maju przegłosowali warszawscy radni, wchodzą w życie od 1 września. Dzięki nim obniżone zostaną ceny Biletów Warszawiaka oraz Biletów Młodego Warszawiaka, ważnych w obu strefach biletowych. Skorzystają osoby mieszkające na terenie m.st. Warszawy i płacące w stolicy podatek od dochodów osobistych (PIT).

Dlaczego to takie ważne? Dzięki temu, że ci pasażerowie rozliczają podatek dochodowy w jednym z warszawskich urzędów skarbowych, dokładają się do budżetu Warszawy i tym samym współfinansują Warszawski Transport Publiczny. Dzięki m.in. tym pieniądzom władze stolicy mogły w ostatnich latach podejmować decyzje np. o zakupie nowoczesnego taboru, budowie nowych tras tramwajowych czy metra. Zwiększył się komfort podróżowania po terenie aglomeracji i zmniejszyła ilość emitowanych spalin.

Od 1 września br. nie będzie już podziału na Bilety Warszawiaka obowiązujące tylko w 1. czy w 2. strefie biletowej. Taryfa zostanie uproszczona i znajdą się w niej tylko te ważne w obu strefach: 30-dniowy normalny imienny w cenie 98 zł oraz bilet 90-dniowy normalny imienny w cenie 250 zł.

Dotychczas za Bilet Warszawiaka ważny w obu strefach trzeba było zapłacić odpowiednio 166 zł (bilet 30-dniowy normalny) lub 406 zł (90-dniowy normalny). Teraz podróż w obu strefach będzie tańsza o kilkaset złotych rocznie, np. w portfelu pasażera korzystającego z biletów miesięcznych pozostanie aż 816 zł.

W ramach Biletu Warszawiaka, ważnego w obu strefach, na weekendową wycieczkę będzie można

fot. T. Kunert

pojechać Warszawskim Transportem Publicznym zamiast samochodem. Taka wyprawa będzie tania i ekologiczna. Warto pamiętać, że dzieci posiadające Kartę Ucznia podróżują bezpłatnie, co dodatkowo obniża jeszcze koszty rodzinnej wyprawy.

fot. Wikipedia, CC-BY-SA-3.0

Zakochaj się w aglomeracji

Miejsc, które warto odwiedzić, jest bardzo wiele. Chętni będą mogli zobaczyć np. świdermajery w Józefowie, zamek w Czersku, wypocząć nad Zalewem Zegrzyńskim, cieszyć się zielenią lasów Choszczówki lub Puszczy Kampinoskiej, czy wsiąść w Piasecznie do kolejki wąskotorowej. Dzięki tej zmianie tańszy będzie także dojazd na Cmentarz Południowy.

Jednym z najciekawszych zabytków na całym Mazowszu jest kościół pw. św. Trójcy w Kobyłce. Tę późnobarokową świątynię zbudowano w latach 1736-1740 na zlecenie biskupa Marcina Załuskiego (jego braćmi byli biskupi Józef Andrzej i Andrzej Stanisław fundatorzy Biblioteki Załuskich), który planował stworzyć tutaj ośrodek życia umysłowego i kulturalnego. Oprócz świątyni miały tutaj powstać: klasztor, gimnazjum i biblioteka. Trójnawowy kościół, autorstwa lotaryńskiego architekta Guido Antonio Longhiego, pierwotnie ozdobiony był malowidłami wewnątrz i na zewnątrz. Freski we wnętrzu świątyni malował zapewne Grzegorz Łodziński, artysta pochodzący z Małopolski. Niestety, freski na zewnątrz świątyni w większości nie zachowały się do chwili obecnej – podczas prowadzenia prac konserwatorskich w 2000 roku częściowo udało się odtworzyć jedynie obrazy Męki Pańskiej. Fasada ma cechy baroku wileńskiego, efektownie prezentują się dwie wieże: wschodnia i zachodnia.

Kościół był świadkiem wielu wydarzeń historycznych. W 1794 roku odbyła się tutaj jedna z ostatnich bitew Powstania Kościuszkowskiego. W czasie walk jedna z wież została poważnie uszkodzona i, żeby uratować ją od zawalenia, trzeba było ją zmniejszyć (do pierwotnej wysokości została odbudowana dopiero w 1973 roku). W 1944 roku wycofujący się Niemcy wysadzili z kolei wieżę zachodnią, odbudowaną w latach 1947-1951. W 2010 roku kościół zyskał tytuł bazyliki mniejszej.

Jak dojechać? Dzięki ofercie **Wspólnego Biletu** do kościoła w Kobyłce najlepiej dojechać **pociągiem** z Dworca Wileńskiego, a następnie przespacerować się ulicami ks. F. Marino oraz gen. F. Żymirskiego.

Pałac i słynna rzeźba

Z innej niż Kobyłka, północnej strony stolicy znajduje się inne urokliwe miejsce, idealne na weekendowy wypad z rodziną lub przyjaciółmi. W Jabłonnie można spędzić miło czas w okolicach pałacu, którego historia sięga XVIII wieku. Jego pierwszym właścicielem był prymas Michał Poniatowski, brat ostatniego króla Stanisława Augusta. To on zamówił projekt rezydencji pałacowo-parkowej u nadwornego architekta Dominika Merliniego. Wokół pałacu znajduje się piękny park w stylu angielskim, który powstawał w latach 70. i 80. XVIII wieku.

fot. Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-C-507

Później pałac bywał przebudowywany, swój wkład w jego wygląd miał również słynny Henryk Marconi, który działał w Królestwie Polskim w XVIII wieku. W 1953 roku pałac stał się własnością Polskiej Akademii Nauk. Co ciekawe, w jego wnętrzu można zobaczyć bardzo cenną rzeźbę, będącą autoportretem mistrza. Jej autorem był tworzący w XVI wieku florencki artysta Baccio Bandinelli, uważany za wielkiego rywala Michała Anioła.

Jak dojechać? Do pałacu w Jabłonnie bardzo wygodnie można dojechać liniami autobusowymi: **723** i **741**, które zatrzymują się na przystankach **Pałac 01** oraz **Pałac 04**.

Drewnane perełki

Tańsze Bilety Warszawiaka, ważne w 1. i 2. Strefie, mogą zachęcić mieszkańców stolicy do wybrania się na wycieczkę do Józefowa, który słynie z tzw. świdermajerów. Budowle drewniane, wznoszone w tym stylu można spotkać tylko w miejscowościach letniskowych, położonych na południowy wschód od stolicy, na linii otwockiej w tzw. Letniskach Falenickich, tj.: Aninie, Międzylesiu, Radości, Zbójnej Górze, Miedzeszynie, Falenicy, Emilianowie, Michalinie, Józefowie, Świdrze oraz w Otwocku.

Ta architektura wiąże się nierozerwalnie z nazwiskiem wielkiego polskiego rysownika Michała Andriollego (jego ilustracje można znaleźć m.in. w niektórych wydaniach „Pana Tadeusza"), który kupił nad Świdrem 200 hektarów ziemi, zakochał się w budynkach, prezentowanych na Wystawie Rolno-Przemysłowej w 1885 roku i jako pierwszy postawił w miejscowości Brzegi kilka drewnianych willi, niektóre nawet miały być wybudowane według jego własnego pomysłu. W domach letniskowych chętnie wypoczywali inni wielcy twórcy, związani z polską literaturą. Świdermajerami zachwycali się: Bolesław Prus, Julian Tuwim, Janusz Korczak czy Władysław Reymont.

Wybierając się na zwiedzanie świdermajerów koniecznie trzeba zobaczyć Sanatorium Abrama Gurewicza w Otwocku – to jeden z największych drewnianych budynków w Europie. Wielki i ekskluzywny pensjonat o powierzchni użytkowej 2700 m2 powstawał w latach 1906-1921. Składający się z siedmiu skrzydeł budynek wyposażono w tarasy do kąpieli słonecznych oraz przeszklone werandy. Przez lata popadał w ruinę, na szczęście teraz jest remontowany przez prywatnego inwestora.

Wśród wielu obiektów, które wciąż można podziwiać, są także inne mocno związane z historią, a nawet polską kulturą. Przy ulicy W. Reymonta w Otwocku znajduje się parterowy budynek, w którym przez wiele lat mieszkał i tworzył autor „Chłopów" czy „Ziemi Obiecanej". W willi, którą znajdziemy pod adresem M. Kopernika 8, w młodości przez wiele lat mieszkała Irena Sendlerowa, późniejsza Sprawiedliwa wśród Narodów Świata.

Jak dojechać? Pod Willę Abrama Gurewicza można dojechać autobusem linii **702** – trzeba wysiąść na przystanku **Urząd Miasta 01** lub linią **L22** – na przystanku **Szlachecka 01**. Można również przyjechać

do Otwocka pociągiem SKM (linia **S1**), a następnie przespacerować się ulicami Orlą i Armii Krajowej (do końca sierpnia trwa remont torów na linii otwockiej i pociągi docierają jedynie do stacji Świder).

Pasażerowie korzystający z Biletu Warszawiaka dzięki zmianom będą mogli także taniej dojechać do pięknych miejsc wypoczynkowych, położonych w bliskim sąsiedztwie stolicy. Tańszy będzie dojazd Warszawskim Transportem Publicznym nad Zalew Zegrzyński – popularne miejsce wypoczynkowe wielu mieszkańców Warszawy, do lasów Choszczówki, znanych z mnogości gatunków ptaków i bogactwa grzybów czy lubianej Puszczy Kampinoskiej.

Jak dojechać? Przed wyruszeniem na wyprawę warto skorzystać z **Zielonej Mapy**, dostępnej pod adresem **https://zielonamapa.waw.pl**. Znajduje się tam wykaz miejsc atrakcyjnych przyrodniczo na terenie Warszawy i okolic, do których można dotrzeć komunikacją miejską wraz ze wskazówkami dojazdu. ■

fot. L. Peczyński

fot. Maciej Szczepańczyk, Wikipedia, CC-BY-SA-3.0

Bilet Metropolitalny: Warszawa+ korzyści

Od 1 września wchodzi w życie rozszerzony program Warszawa+. Skorzystają na nim mieszkańcy gmin leżących na terenie aglomeracji, ale także sama stolica. Na czym polegają zmiany, wprowadzone uchwałą warszawskich radnych?

Oferta Warszawa+ dla gmin położonych na terenie aglomeracji obowiązuje już od 1 sierpnia 2014 roku. Od 1 września program zyskuje nową formułę. Rada m.st. Warszawy 24 maja przyjęła uchwałę o rozszerzeniu oferty dla podwarszawskich samorządów. Nowe propozycje to trzy poziomy dofinansowania zakupu biletów mieszkańcom przez gminy i w związku z tym trzy rodzaje biletów: „Bilet Warszawa+1", „Bilet Warszawa+2" oraz „Bilet Warszawa+3", w zależności od opcji wybranej przez samorząd.

Jakie korzyści zyskują pasażerowie?

Na zmianie zasad programu Warszawa+ skorzystają mieszkańcy metropolii. Pasażer rozliczający się z podatków w gminie, która podpisze porozumienie z Zarządem Transportu Miejskiego w ofercie Warszawa+3 za bilet 30-dniowy normalny imienny ważny w obu strefach biletowych zapłaci tylko 120 zł, czyli o 60 zł mniej niż dotychczas. Bilet 90-dniowy normalny imienny z kolei, ważny w obu strefach będzie kosztował 330 zł (czyli o 130 zł mniej). Różnicę w cenie pokryje dany samorząd. Poniżej prezentujemy tabelę z cenami biletów w ramach poszczególnych progów dofinansowania:

BILETY 30-DNIOWE Kodowane wyłącznie na Spersonalizowanej Warszawskiej Karcie Miejskiej lub innych dopuszczalnych nośnikach. Bilety uprawniają do nieograniczonej liczby przejazdów wszystkimi liniami dziennymi i nocnymi od momentu skasowania biletu do godziny 23.59 trzydziestego dnia terminu ważności biletu.			I próg		II próg		III próg	
			normalny	ulgowy	normalny	ulgowy	normalny	ulgowy
Bilet 30-dniowy imienny	1 strefa	2 strefa	166,00 zł	83,00 zł	150,00 zł	75,00 zł	120,00 zł	60,00 zł
	------	2 strefa	98,00 zł	49,00 zł	82,00 zł	41,00 zł	72,00 zł	36,00 zł
BILETY 90-DNIOWE Kodowane wyłącznie na Spersonalizowanej Warszawskiej Karcie Miejskiej lub innych dopuszczalnych nośnikach. Bilety uprawniają do nieograniczonej liczby przejazdów wszystkimi liniami dziennymi i nocnymi od momentu skasowania biletu do godziny 23.59 dziewięćdziesiątego dnia terminu ważności biletu.			I próg		II próg		III próg	
			normalny	ulgowy	normalny	ulgowy	normalny	ulgowy
Bilet 90-dniowy imienny	1 strefa	2 strefa	406,00 zł	203,00 zł	390,00 zł	195,00 zł	330,00 zł	165,00 zł
	------	2 strefa	250,00 zł	125,00 zł	237,00 zł	118,50 zł	212,00 zł	106,00 zł

Zmodyfikowane rozwiązanie warszawski samo-rząd zaproponował wszystkim gminom aglomeracji warszawskiej, których mieszkańcy korzystają z komunikacji organizowanej przez Zarząd Transportu Miejskiego. Oferta spotkała się z dużym odzewem wśród gmin. Zainteresowanie wyraziło 21 samorządów: Legionowo, Jabłonna, Stare Babice, Leszno, Raszyn, Wiązowna, Piaseczno, Sulejówek, Józefów, Góra Kalwaria, Wołomin, Nieporęt, Lesznowola, Otwock, Halinów, Ożarów Mazowiecki, Wieliszew, Radzymin, Pruszków, Kobyłka i Kampinos.

Zarząd Transportu Miejskiego podpisał już porozumienia z kilkoma gminami, które wcześniej przyjęły stosowne uchwały. Na tej liście znalazły się: Wiązowna, Ożarów Mazowiecki, Sulejówek, Wołomin, Józefów, Stare Babice, Góra Kalwaria, Otwock oraz Piaseczno. Niebawem do programu powinny dołączyć kolejne gminy.

Jak działa nowa oferta?

Pierwsza partia 75 tysięcy nośników dotarła do Zarządu Transportu Miejskiego jeszcze w czerwcu. Samorządy, z którymi zostały zawarte porozumienia, od 1 sierpnia mogły odbierać karty z ZTM i wydawać je swoim mieszkańcom. Do połowy sierpnia Zarząd Transportu Miejskiego przekazał już ponad 22 tysiące nośników, które dotarły do następujących gmin: Góra Kalwaria, Józefów, Otwock, Ożarów Mazowiecki, Piaseczno, Sulejówek, Stare Babice, Wiązowna i Wołomin.

Na jednej stronie karty widnieje logo Warszawskiego Transportu Publicznego tzw. „tetka", a wzór graficzny drugiej samorządy określają samodzielnie. **Pasażerowie mogą odbierać nośniki na terenie gmin, których są mieszkańcami, a następnie zakodować na nich Bilet Metropolitalny w jednym z Punktów Obsługi Pasażerów ZTM, których pełną listę można znaleźć na stronie www.ztm.waw.pl**.

Porozumienia, zawierane między Warszawą a podwarszawskimi gminami zapewniają mieszkańcom aglomeracji dostęp do największej w Polsce zintegrowanej sieci komunikacyjnej. W ramach Warszawskiego Transportu Publicznego pasażerowie mają do dyspozycji: tramwaje, autobusy, metro, pociągi Szybkiej Kolei Miejskiej, autobusowe linie dowozowe typu „L", a nawet – w ramach oferty Wspólnego Biletu ZTM-KM-WKD – pociągi Kolei Mazowieckich i Warszawskiej Kolei Dojazdowej. Warto podkreślić, że te wszystkie środki komunikacji dostępne są w ramach jednego biletu Warszawskiego Transportu Publicznego.

Zielonym „kanciakiem" przez Warszawę

Miały kanciastą bryłę, nietypowo pochyloną przednią szybę i wloty powietrza, które spowodowały katar u niejednego motorniczego. Mimo małej liczby wyprodukowanych wagonów, model 102N był jedną z najbardziej charakterystycznych polskich konstrukcji. Warszawiacy mogą się przekonać o jej zaletach i wadach podczas okazjonalnych przejazdów liniami turystycznymi.

Wyprodukowano ich tylko 42, nigdy nie dotarły do Warszawy, ale historia ich powstania związana jest ze stolicą. Powstające z wojennych gruzów i rozwijające się miasto potrzebowało sprawnej komunikacji. Po latach okupacji i zniszczeniach Powstania Warszawskiego przetrwało niewiele taboru. Już w 1948 roku chorzowski Konstal rozpoczął produkcję wagonów typu N, którego konstrukcję oparto na niemieckim wagonie Kriegsstraßenbahnwagen (KSW).

Ten model był jednak traktowany jako przejściowy, bo miały się pojawić tramwaje szybkobieżne, zapewniające sprawniejszą komunikację w rozrastających się polskich miastach. Dlatego już pod koniec lat 40. polscy inżynierowie rozpoczęli pracę nad stworzeniem nowej konstrukcji. Projektowanie nie szło jednak tak szybko, jak zakładano z powodu zapóźnienia technologicznego – tramwaj szybkobieżny wymagał stworzenia skomplikowanego układu elektrycznego.

Pomogli sąsiedzi

Po wielu rozmowach udało się przekonać sąsiadów z południa do wypożyczenia z Pragi wagonu typu T1 (produkowanego w zakładach Tatry), a niedługo później Warszawa kupiła dwa tego typu wagony, które przyjechały do stolicy Polski w 1956 roku.

fot. L. Peczyński

Oba posłużyły tramwajarzom oraz inżynierom do poznania konstrukcji i technologii nowoczesnych tramwajów. Pierwszy był używany do szkoleń, a drugi do badania mechaniki i zastosowanych w niej rozwiązań. Wkrótce jeden z wagonów został wysłany do Poznania, gdzie wiernie odwzorowano jego sylwetkę. Potem materiały trafiły do zakładów Konstal w Chorzowie, gdzie już w 1959 roku powstały pierwsze wagony serii 13N. Przez wiele lat

ten typ tramwajów woził warszawiaków i był jedną z najbardziej znanych konstrukcji. Dla Warszawy do 1969 roku wyprodukowano ich aż 838 sztuk, które można było spotkać na warszawskich ulicach do 31 grudnia 2012 roku.

Zakończenie produkcji modelu 13N oznaczało rozpoczęcie montażu innego typu wagonów. W 1969 roku z taśm produkcyjnych zaczęły zjeżdżać pojazdy przegubowe. Różniły się od swoich poprzedników gabarytami oraz układem elektrycznym - w przegubowcach zastosowano prostszą konstrukcję, czyli rozruch stycznikowy w miejsce automatycznego. Cechą charakterystyczną tego modelu były nachylone pod ujemnym kątem szyby czołowe, które spowodowały kanciasty wygląd przodu i tyłu wagonu, stąd potocznie nazywano je „kanciakami". Inną nazwą, która przylgnęła do modelu 102N była „wiatrówka". Wzięła się ona stąd, że wloty powietrza do kabiny motorniczego były bardzo uciążliwe zimą.

Wagony typu 102N napędzane były czterema silnikami o mocy 41,5 kW i rozwijały prędkość 55 km/h. Miały długość ponad 19 metrów i zabierały 185 pasażerów, z czego 32 na miejscach siedzących. Rok później rozpoczęto produkcję wersji rozwojowej – oznaczonej jako 102Na (przód i tyły były takie same jak w modelu 13N), a których zbudowano aż 648 sztuk (w różnych wersjach). Produkcję tego modelu zakończono w 1973 roku.

Weteran w stolicy

Wagon typu 102N, który pojawia się na warszawskich ulicach, był 30. egzemplarzem wyprodukowanym przez Konstal. Pojazd trafił do przedsiębiorstwa w Poznaniu w 1970 roku. Jeździł wiele lat, aby po raz ostatni zjechać do zajezdni już w XXI wieku, z początkiem 2004 roku. Jest jednym z rekordzistów, bo 34 lata służby czynią z niego jeden z najdłużej eksploatowanych tramwajów tego typu w Polsce.

Wiało i błyskało

Przestrzenna przednia szyba zapewniała motorniczemu szerokie pole widzenia, jednak problemem było jej nachylenie pod ujemnym kątem. Powodowało to odbijanie światła – w dzień te refleksy oślepiały kierowców samochodów, a w nocy utrudniały prowadzenie tramwaju motorniczemu. Wyprodukowano jedynie 42 sztuki tego modelu, ale, co warte podkreślenia, żaden z nich nie trafił do Warszawy - można było je spotkać na ulicach Gdańska, Poznania, Krakowa, Wrocławia i Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego.

fot. L. Peczyński

Po wycofaniu z eksploatacji wagon nr 5 został zakupiony przez Klub Miłośników Komunikacji Miejskiej z własnych środków i w czerwcu 2004 roku przetransportowany do stolicy.

Niemal od razu pojawił się na warszawskich ulicach. Był wtedy pomalowany bardzo charakterystycznie, na kolor ciemnoniebieski, a na burtach były reklamy, którymi został oklejony w Poznaniu. Już we wrześniu 2004 roku wagon o numerze 5 można było zobaczyć podczas Dni Transportu Publicznego.

W 2007 roku tramwaj doczekał się remontu w Poznaniu, w zakładach Hipolita Cegielskiego. Wagon wrócił do Warszawy w 2009 roku, a od 2010 obsługuje linie okolicznościowe. W 2016 roku przeszedł renowację i dzięki niej ma bliższy oryginałowi odcień zielonego lakieru. Przy okazji na burty wróciło typowe, poznańskie oznakowanie – napisy, herby oraz numery taborowe. ■

Tekst: Łukasz Majchrzyk

Opracowano na podstawie:
- www.kmkm.waw.pl, współpraca: Leszek Peczyński

WARTO ZAPAMIĘTAĆ TE ADRESY

ZARZĄD TRANSPORTU MIEJSKIEGO MIASTA ST. WARSZAWY, organizator WARSZAWSKIEGO TRANSPORTU PUBLICZNEGO	www.wtp.waw.pl

AUTOBUSY

MIEJSKIE ZAKŁADY AUTOBUSOWE	www.mza.waw.pl
MOBILIS	www.mobilis.pl
PKS GRODZISK MAZOWIECKI	www.pksgrodzisk.com.pl
ARRIVA	www.arrivabus.pl
EUROPA EXPRESS CITY	www.europaexpress.pl

TRAMWAJE

TRAMWAJE WARSZAWSKIE	www.tw.waw.pl

METRO

METRO WARSZAWSKIE	www.metro.waw.pl

KOLEJ

SZYBKA KOLEJ MIEJSKA	www.skm.warszawa.pl
KOLEJE MAZOWIECKIE	www.mazowieckie.com.pl
WARSZAWSKA KOLEJ DOJAZDOWA	www.wkd.com.pl

URZĄD MIASTA ST. WARSZAWY	www.um.warszawa.pl
BIURO POLITYKI MOBILNOŚCI I TRANSPORTU	www.transport.um.warszawa.pl
KLUB MIŁOŚNIKÓW KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ	www.kmkm.waw.pl
HISTORIA KOMUNIKACJI W WARSZAWIE	www.trasbus.com
FOTOGALERIA TRANSPORTOWA	www.phototrans.pl

Warszawski Transport Publiczny

OD 1 WRZEŚNIA

Płacisz podatki w gminach podwarszawskich?
Od 1 września Twoje bilety komunikacji miejskiej mogą być tańsze.

24 maja stołeczni radni przyjęli uchwałę o nowych zasadach dofinansowania biletów w ramach porozumienia Warszawa +. To gminy podejmą decyzje o poziomie dofinansowania dla swoich mieszkańców.

BILETY 30-DNIOWE Kodowane wyłącznie na Spersonalizowanej Warszawskiej Karcie Miejskiej lub innych dopuszczalnych nośnikach. Bilety uprawniają do nieograniczonej liczby przejazdów wszystkimi liniami dziennymi i nocnymi od momentu skasowania biletu do godziny 23.59 trzydziestego dnia terminu ważności biletu.			I próg		II próg		III próg	
			normalny	ulgowy	normalny	ulgowy	normalny	ulgowy
Bilet 30-dniowy imienny	1 strefa	2 strefa	166,00 zł	83,00 zł	150,00 zł	75,00 zł	120,00 zł	60,00 zł
	-------	2 strefa	98,00 zł	49,00 zł	82,00 zł	41,00 zł	72,00 zł	36,00 zł

BILETY 90-DNIOWE Kodowane wyłącznie na Spersonalizowanej Warszawskiej Karcie Miejskiej lub innych dopuszczalnych nośnikach. Bilety uprawniają do nieograniczonej liczby przejazdów wszystkimi liniami dziennymi i nocnymi od momentu skasowania biletu do godziny 23.59 dziewięćdziesiątego dnia terminu ważności biletu.			I próg		II próg		III próg	
			normalny	ulgowy	normalny	ulgowy	normalny	ulgowy
Bilet 90-dniowy imienny	1 strefa	2 strefa	406,00 zł	203,00 zł	390,00 zł	195,00 zł	330,00 zł	165,00 zł
	-------	2 strefa	250,00 zł	125,00 zł	237,00 zł	118,50 zł	212,00 zł	106,00 zł

dowiedz się więcej

www.wtp.waw.pl

zakochaj się w Warszawie